

Menu

- [Naslovnica](#)

- [Vijesti](#)

- [Intervju](#)

- [Komentar](#)

- [Izveštje](#)

- [Kolumna](#)

- [Svežnja](#)

- [Reportaža](#)

- [Galerija](#)

Blistava prošlost i neizvjesna budućnost hrvatskih ljetnih festivala (2. dio)

11/08/2020 [Ilko Čulić](#)

U posljednjih desetak godina pozamašna produkcija hrvatskih open air festivala prerasla je kapacitete domaće glazbene scene s uključivanjem više inozemnih promotora i masovnim dolascima inozemne publike.

0

Shares

pop festival ljubljana 72

alarm

drago mlinarec

ivica kiš

tomaž domicelj

grupa m. škratiča

grupa 777

had

indexi

ivica percl

mladi levi

nirvana

time

Boom pop-festival 72 – od njega je sve krenulo

Proširenje ponude i potražnje izložilo je domaće festivalske promotore pojačanoj konkurenciji u kojoj su afirmirani različiti modeli rada na terenu, ovdje prepoznati kao partnerski, nezavisni i lokalni. Partnerski model donijeli su festivali elektroničke glazbe u paketu s internacionalnim programom i auditorijem (Outlook, Ultra), nezavisni model razvijao se kroz žanrovski raznorodne festivale s pretežno uvezenim programima i mješovitom publikom (INmusic, Fresh Island), dok se lokalni model oslanjao na domaću proizvodnju i potrošnju (Ferragosto).

Zbog prevelikih razlika u programskim konceptima, raspoloživim budžetima, cijenama ulaznica i ukupnom prometu pojedinih festivala njihovi se dometi ne mogu mjeriti istim aršinom, ali se u gotovo svakom naprasnom gašenju pogona, na primjerima Unknowna, Terranea ili 7 jezera, može detektirati podjednako nepromišljeno odstupanje od razrađenih modela.

Ambiciozno zamišljen britanski Unknown Festival nije se uspio dugo zadržati u Rovinju bez pouzdanog hrvatskog partnera. Nezavisni šibenski Terraneo imao je izdašan budžet i respektabilan program samo je bio premalo usklađen s afinitetima domaće publike, dok potencijalno brojniju inozemnu nije uspio privući u totalno devastiranu vojarnu koja je izgledala kao najmanje atraktivna festivalska lokacija na Jadranu. Pločanski rock festival 7 jezera bio je postavljen u prelijepom prirodnom ambijentu Baćinskih jezera, gdje je s nevelikim budžetom uspijevao prirediti zanimljiv domaći i regionalni program. Međutim, brzo je iscrpio entuzijizam domicilne publike, a želje i planovi za uvećavanje auditorija zapeli su na prevelikoj udaljenosti od glazbenih središta.

Lokalni model kod nas je prvi put uspješno testiran prije skoro pola stoljeća na **BOOM festivalu**. Dok su zapadnoeuropski hipiji masovno hrlili na kino projekcije dokumentarca "Woodstock", prepričavali doživljaje s polumilijunskog okupljanja na britanskom otoku Wight ili s manje razvikanog prvog Glastonburya, promućurni mladi menadžer zagrebačke grupe Time, 24-godišnji **Vladimir Mihaljek-Miha** pripremao je premijernu festivalsku smotru jugoslavenske rock scene u ljubljanskoj dvorani Tivoli. Administrativna ograničenja koja su u to doba obeshrabrivala svaku privatnu inicijativu zaobišao je sklapanjem partnerstva s državnom firmom Slovenija Koncert.

Nedostatak adekvatnog ozvučenja riješio je spajanjem tri manja razglasa u jedan. Na BOOM '72 doveo je 15 bendova i kantautora čiji su nastupi zabilježeni na antologijskom dvostrukom festivalskom albumu. Za njima je krenula publika iz cijele zemlje koja se mahom snašla za prenoćište u parku kod Tivolija, pa je dvodnevni indoor event dobio nesvakidašnji outdoor dodatak. BOOM '73 bio je još uspješniji, a treće izdanje kulturnog festivala nezgodno se poklopilo s Titovim posjetom Ljubljani i isprovociralo milicijsku raciju u dvorani. Miha je tada skoro završio u zatvoru, BOOM je preventivno izmjestio u Zagreb, a zadnji je odradio 1978. u Novom Sadu.

U međuvremenu je potkraj ljeta 1977. dogovorio besplatan koncert Bijelog dugmeta kod Hajdučke česme u beogradskom parku Košutnjak, koji je po masovnom odazivu bio najbliži fantazijama o "domaćem Woodstocku", makar se iz Mihinih prigovora organizacijskom šlamperaju može izvući zaključak kako tu nitko nije imao kapaciteta za izlazak na otvoreni prostor.

Najveće koncertne masovke iz '80-ih preusmjerene su na stadione, od Mirodroma na Poljudu do Bowieja na Maksimiru. Ratno nevrijeme izazvalo je dugoročniji zastoj koji je potrajao sve do kraja '90-ih. Dok su se po Europi dizali veliki festivali elektroničke glazbe i alter rocka, Hrvatska je dobila tek mali pankerski open air Dirty Old Festival utemeljen 2000. u Požegi.

Prvi strani investitori pojavili su se 2002. s grandioznim planovima za trans granični Echo Festival na riječkom Grobniku i na beogradskom Ratnom ostrvu. Došli su nepripremljeni, bez jasne predodžbe o lokalnim (ne)prilikama, pa je Echo 2003. nastradao u okršaju s beogradskom mafijom i nije ni stigao do Grobnika. U Zadru su tog ljeta viđeni Jim Brown i Nick Colgan, bubnjar i menadžer grupe UB40. Došli su posjetiti prijatelja i momentalno prepoznali neiskorišteni potencijal. Colganov festival The Garden pokrenut 2006. u Petrčanima ucrtao je hrvatsku obalu Jadrana na festivalsku kartu Europe.

Saznajte više:

[Blistava prošlost i neizvjesna budućnost hrvatskih ljetnih glazbenih festivala \(1. dio\)](#)